

درگاه

اوبش کونده برنشر اولنور

برنجی لینه : برنجی جلد

نومرو : ۸

۵ آغستوس ۳۳۷

حکایت

مالوا

۲

یا قوف استهیه رگ باقدی : قادیك یناقلری
کرکین وطومبول ، دوداقلری نفیس . هله شیمدی
ممنالی برتیم اودوداقلری آریور ، یناقلری تیره .
تیوردی . پنه پاموقلی بلوزی چوق یاقیشور ،
یوارلاق اوموزلری ، یوکسک والاستیق کوسکی
جیزیوردی . لکن یا قوف مستهزی حله کار ییشل
کوزلری قیرداتمدهی :

— یچین بوله سوبلیورسک ؟

جیدتله خطاب ائک استدیکی حالد بلاسب
ایچی چکیور ، نیازکار برادا ایله لاف سوبلیوردی .
مالوا کولومه به رگ :

— نه .. ناصیل سوبلی ؟

— باقی کولیورسک ده . نیه کولیورسک ؟

— سکا ..

یا قوف کوسکون برأدا ایله :

— سسکا نه پادیم ، دهرک مالوانک نظرلری
آلتنده کوزلری ایندیوردی .

مالوا هیچ جواب ویرمدهی .

یا قوف بو قادین ایله باباسی آراسنده کی مناسیتی
آکلاوردی . بوده سرستجه صرامنی افاده ایتیمده
مانمدهی . بو حاله هیچ حیرت ایتیوردی : کویدن
اوزاقده چالیشانلارک اخلاقی غائب ایتدیکلری ایشتمدهی .
هم ده باباسی کی قوتلی برآدام ایچون اوزون مدت
قادینسر قاتق قولای ، دکادی . بونکله برابرارک
بو قادین ، کرک پدردن دولای ایچی صیقیلیوردی .
هم صوکرآ ، تا اوزاقده متصل مشقت چکن والده سی
پیتاب ، مریلدانیر برحاله خاطرته کلدی . هم صوکرآ ،
تا اوزاقده بلا فاسله مشقت یچن والده سی پیتاب ،
مریلدانیر برحاله خاطرته کلدی .

واسیلی قولیه نک اشیکنده :

— چوربا حاضر ، دیدی ، مالوا سنده

قاشیقلری ویر .

یا قوف باباسنه باقدی ودوشوندی :

— اشیانک نرده اولدینقی بیلسنه باقیلیرسه
بورایه صیق صیق کلدیکی آکلاشیلور .

مالوا قاشیقلری بولونجه بیقامق ایچون دکزه
قادر کیمک لازم کلدیکنی ، قایقدهده راقی بولندی
سولیدی . او ، اوزاقلاشیرکن بابا اوغل باقیورلدی ،
صوکرآ یالکیز قالدجه صوصدیلر .. نهایت واسیلی
سوردی :

— مالوا به ناصیل تصادف ایتدک .

— یازمخانه دن سکا دائر معلومات آلیوردم ،
اوده اوزاده ایدی . بکا دیدی که : « یچون یایا کیده .

یوکسک وحساس برذوق ابداع قابلیتینه بارلاق
برعونه در . دیکیش ، یچکی و بیاض ایشلرده غیر
ایدن بو مکتب سرکینک موقیتلارده بک چوق
حصه داردر .

کندیسته تخصیص اولونان ایکی اودایی ایجه
وظریف ایشلره دولدیران بزم عالم ، سرکیه آک
چوق اثر ویرن مکتب اولدی . انسان بوراده
صنعتی ، باشنی ایشی اوزرینه آکشی ، بورغون
کوزلرله ایکنه لرینک ایزلری صابان وکوزه لایکی
چوق اوزون بر سبک نتیجه سنده آریان قیزی
کورور کی اولور . سعادت فواد خاتک حساب
ایشی ، نکار شوق و معزز خاتلارک عینتاب ایشلری
حسنه مصطفی و فخره خاتلارک یاصدیقلری جدأ کوزلدر .

بزم عالم سرکینکده کی اثرلرک برجونق بلقیس فواد
خاتمه مالددر . قادین هنرلرینک بوتون مجامیسی
ایشلرله کوستره ن بلقیس فواد خاتم چین ایشی بر
اثریله ده کزوتیک ذوق و تهنه سی ویرمه که اوزمشددر .
فانتهزی و تالی ایشلردن زیاده حیاته لزومی اولان
ایشلر قیشدرمه که غیرت ایدن سلجوق خانون سلطانیسی
بولنک موقیتلی اثرلرینی ویرمشددر . آریجه نمونه لرینی
سرکینک هیچ بر اوداسنده کورمه ده بکیز معلم
کنمان بک وجود ویردکاری جام و طباقلر اوزرینه
رنکلی نقشاری و بویوله کندی تهنه قیاب ایدن خاتلارک
موقیتلری او اولمه نک هواسته ذوقلی و قدرتلی شیار
علاوه اتمشددر .

سرکینک موقف قسملرندن بری ده عادلله سلطان
سلطانیسی در . نهاده خاتم و همشیره نک حساب
ایشلری ، دانتالار ، یاصدقلر ، عینتاب ایشلری ،
زهرآ ، ملیحه ، جیله ، حکمت وصفوت ، هادیه
خاتلارک اثرلری اولمه نک کوزله و ایجه ایشلریدر .
دارالمعلمینک اوطه سنی ده بوراده ذکر ایتددر
یکه میه چکم ؛ کوزله چین تقیدلری ، وازولری
وأل ایشلری نمونه لری وجوده کترین دارالمعلمینک
بالخاصه رساری چوق موقددر . آری آری برر
موقیت جبهه سی اولان بوتون مکتبلر شایان تقدیردر .

*

صوکسوزلرم شو اولسون که بوسرکی بر موقیت
آزیدر ؛ بو موقیتلارک سرلردن برینی ده معلمه
و مدیره خاتم آفندیلرله مدیر بک آفندیلرک بورولماز
سعیلرله آرامق لازمددر . بالخاصه زیارتجیلره معزز
بر دوستلق سبمی اولان آرن کوی سلطانیسی
مدیری ماهر بک آفندی به شکران بر بورجددر .

فیل ورا

قدرنده اولسونلر ؟ بوله اولسه یدی صنعتکارلر و عمله لر
آراسندکی فرق نه اولوردی ؟ بو فرق شوکه مشغله
چکن روح ، ایشینی داغیتوب طوبیایارق آسرارانکیز
هوانک آغیر و آزیجه سکوتندن لرزه دار اولان معاقلرینی
ایشیقلاندیرر .

شبهه سزکه سرکیده ده بوانکی نوع بولونیور .
صنعتیه مشغله طوتان کنج ایله اوشغله دن ایشیقلا نالار
موجوددر . شیندی ، بوشغله طوتانلردن برینی
خاطرلایورم ؛ ماجده ابراهیم خاتم .. بروچک بر
کولک یاقه سته آسکی بر شرق آبدسته نک موقیتلردن
اورنک ایدلش بر آثرو جوده کتیرمش کز نکار ، چیرکیر
اوخام آفندی به سرکیده معتنا بریر آیرمقده در .

*

بزم عالم سلطانیسک قوریدورلرله آری آری
ذوق و ایجه لکاری شهر بر ایدن اودالری کزه لار
استانبولک ایلاک دفعه کوردیکی بوسرکینک صیجاق
و صنعتکار هوا سبله نمون و امید وار آیریلدی کوزمن ،
حسنه متادیا آقان بر صو عالمک منظره سنده آسن
روز کار ، باطان کونش ، دیکیشن آکی هپسندن کوزله نک
کوردی .

اسکدار صنایع سلطانیسندده قادین روحنک
بوتون ایجه لک و حساسیتی ایکنه لرینک خفیف و سیره ک
ایزلرنده طاشییان بیاض ایشلری و نقشاریله کوزمن
ملاحت خاتک بیاض ایشلری و ذردنچی صنف طالبانک
مشرکایا بدینی یاتاق طاقی جدأ صبور و یوکسک ذوق
محصولیدر .

آک یوکسک و آهنکدار بر ذوق ایله تزین
ایدیلن چاملیجه سلطانیسک صالوق ایلاک باقیشاره
کوزی دولدیراجق جاذب بر کوزله لایکی واردی .
فانتل ایشلرله مخصوص بر موقیت کوستره ن
چاملیجه سلطانیسندده فانتهزی هر مکتبدن داهآ زیاده
رغبت بولشددر . خدیجه و صافاز خاتلارک جاکتلی
پریمخان خاتک یاتاق طاقی ، مبروره خاتک پسانو
اورتوسی آک موقف اثرلردندر .

روحلرک صیجاقلغی زینک لک آهنکیله مزاج
ایدرک کوزمنه سهرن آرن کوی سلطانیسی
سرکینک آک بدیی ایشلری طوبلیور . مبروره صفوت
خاتک غروب وقتی خاطرلاتان قیزیل رنگ الیسه سی ،
سنیجه فواد خاتک کوزل کولاری بو مکتبده کی
یچکی و موده درسرلرینک موقیتلی نتیجه لرینی ویرییور .
اودایی سوسله ین و قانادلانه جق کی خفیف ورقصان
اولان ماجده ابراهیم خاتک شمشیه سی ، منور عارف
خاتک عینتاب ایشی جاکتی ، سیده ابراهیم خاتک
الیسه سی ویدیرمه سی بو صالونه رونق ویرن آک
قیمتلی اثرلردن . ایشلرله کی ساهده ک وظرافت
ورنکرده کی آهنک ایله ماجده ابراهیم خاتم آرقاداشلرینه
مشغله چکن کنج صنعتکار روحیه کورونیور .
آثور آبدلرندن ستونلرله تزین ایتدیکی جاکتی آک

جکسك. ذاتاً بنده اوكا كيديورم، قايقه بنهلم.
زده كلك.

بك اعلى!.. بن اكثريا كندى كنديه
سوراردم: «عجا ياقوغم ناصل؟»

اوغلى صافدانه كولومهدى، بوده واسىلى به
جسارت وردى.

نه... مالواى ناصل بولورسك؟
ياقوف كيريكارنى قيربهق، مبهيت ايچنده:
فنا دكل... ديدى.

واسىلى قولارىنى حركت ايندیرهرك:
شيطانه اوپوروم، ديدى، ايلكىن نه اياي
ايدم، نمكنى؟ عادت... بن اولى برآدم!.. همده
البسهى يامبور فلان... ذاتا انسان اجلدن ناصل
قورتولامازسه قاندينده اوليه.

بوسيمى دوشونجه ايضاحانته نهايت وردى.
ياقوف:

پكانه؟ ديدى، بوسكا عائد... بن حاكم
فلان دكل كه...
ايچندنده باقلم، دبوردى، برانطالين يامايه.
بيليرى؟

واسىلى دوام ايدهرك:

قرق يش ياشندهم، اختيار دكل... بكا
طولزى بده مال اوليور... هاى شيطان، قارمده
دكل يا...

شبهى وار؟

ياقوف ايچندن شوبله دوشوتيوردى: «شبهه سز
كيسهك دبنه دارى اكيور».

مالوا برشبهه راقى ورجيقن كه وركه ايله عودت
ايتدى... سفره به اولورديلر. قيليقلىرى چتيردى
ايله امهرك، قاپونك يانته قومك اوستنه آتهرق،
هيچ قونوشمدهن يك بديلر. ياقوف، ايجه بيبوردى،
بوده مالوانك خوشنه كيتديكى ايچين دليقانلنك
طومبول يانقارنك شيشه بكنه، قالين ايضلاق
دوداقلرنك اورتايفته مشفقانه قابوردى.

واسىلى لك قارقى طوقدى. بكمكه مشغول كى
كورونهرك ياقوف ايله مالواى تدقيق ايتك، اونلره
قارشى ناصل دوراناچنى دوشونك ايتيوردى.
دالنهرك اوغلاچى، شاقراق موسيقسه دكر
قوشلرنك مظفر، وحشى آوازلى زفاقت ايتيوردى.
حرارت كيتديكه دوشويور، بعضاً دكرزك صى
قوقوسيله مشبوع برهوا نفخه سى قوليه قادار
ايتيوردى.

باقى چورباستى ايچكندن واپى راقى آتقدنصوركا
ياقوفك اوغوسى كلكى. قابا قابا كولومه مكه،
آراغه، آسنه مكه باشلادى. مالوايه اوليه توحاف
ياقوردى كه باباسى:

ياقوف، چاي وقتنه قدر شوراجقه
ياتيور. سنى اويانديرز... ديكى مناسب كوردى.

ياقوفده موافقت ايدرك «بكى» ديدى. جاسيرك
اوزرنه كندىنى برافدى:

— هاه. هاه... ياسز نره به كيده جكسكز.

واسىلى، بوكولوشدن صيفلهرق عجله جيقدى؛
مالوا ايسو دوداقلرنى ايسيرهق، قاشلرنى چانارق
ياقوفه جواب وردى:

— نره بهى كيده جكز، سكا نه؟ نه كه لازم؟
توصيه ايدرم، باشقهلرنك ايشنه قاريما. اولورمى
ياوروم؟

وپورودى كيتدى... ياقوف:

— بكلمى؟ ديدى، هاه هاه... بكمكه،
بن سكا كوستيرم... بكى... ناصل خاتم اولديك
آكلشيلر.

بر آرز داهاه خومورداندى، قيرمى يوزنده
طوق ويستانه برتسمله اوپودى.

واسىلى، قومه اوچ قازيق چاقارق اوچلارنى
يتمشدردى، اوزرنه برحاصير آتدى. بويله قيصه نه
برملمه اوپودوروق كولكه ياتدى، آلرنى اكسه.
سه قوبارق سايى سيرايمكه باشلادى. مالوا ياقلاشوبده
ياي باشده قومك اوستنه كندىنى برانجه، واسىلى
اوكه ايله باشى اوكا دوندردى.

— هاى يوناق هاى! اوغلكى كوردبككندن
دولايى سه ويغورميسك؟

مالواك كولهرك سويلديكى بو سوزلره واسىلى
دالغين برادا ايله:

— اوغلم يم ايله اكلتيور، ديدى، ايچين؟
هپ سنك يوزكندن...

— يم يوزمدي، صاحى؟

مالوا شيطنله اظهار حيرت ايتيوردى:
— شبهى وار؟

— واه... واه... بنى نه قارده اوزيورسك.
شيمدى نه بايلى؟ سوبله، بر داهاه كليهمى؟ بكى
كلم:

— هايدى سنده جادى. سز يوقيسكز...؟
اوده اكلتيور، سنده. حالبوكه بكا لك ياقين
كيسه سز سكرز! نه آلاى ايتيورسكز، به مملونلر!

رققه سندن اوزاقلاشدى ووصودى. مالوا؛
چومهلمش، ديزلرته سارلش، لطيف تشيل كوزلرنى
جيولهك دكره ديكمش، بوتون وجوديله سالالايور،
كوزلاكلرنك قدرنى آكلان قانديره خاش مظفرانه
تسمله كولومه بوردى.

بر بلكنى، اسير قانادلى بچريكمز بر قوش
كى، دكرزك يوزندن قابوزدى. بلكنى ساحلدى
اورافدى، حالاده هاوازاغه دكرز ايله سمالك سكون
حاكانه سيله جاذب، نهايتسز بر ماويلك حالنده
براشديكى بره كيديوردى.

واسىلى موردى:

— نيه بر شى ديورسك؟

مالوا؛ «دوشوتيورم» ديه جواب وردى.

— نه دوشوتيورسك؟

— هيچ...

قاشلرنى اويتايفرى بر آرز سكوتدن سوركا
علاوه ايتدى:

— اوغلك، كوزله بر دلفانلى.

واسىلى قيصقاجقله باغبردى:

— سكا نه؟...

— نه بيليرسك؟

— سن يوقيسك؟ بر آرز بكمكه. (اميتيترلك له

ياقدى) حيوانلى آتته. بن صدير ايتيورم، بنى
قيزيرمه. بو... و!

ديشلىرى غييراتهرق، بوسوقلرنى صيفهرق
دوام ايتدى:

— بوكون كلير كلز. بر اوپونه باشلادك. داهاه
آكلمايورم، بكاقى، اكر آكلماق احجاب ايدرسه،
سنك ايچون اياي اولاز، باق، باق صورنى اكلتيورسكده

هيچ بويله كورمه مشدم. سز لره نه بولده. معامله
ايدجكمى بك اعلا بيليرم، اكر كه...

مالوا، باقفسرين، لاقيذ:

— واسىلى، بنى قورقوغم.

— بكى. سنده آلاى آتته.

— بنى قورقوغمه چالشمه.

— بودالافه باشلارسك شيمدى كوستيرم.

واسىلى لك حدى كيتديكه آرتيوردى.

— دوكه جكيسك؟

مالوا، ياقلاشهرق، واسىلى لك پريشان

چهره سته ياقدى.

— سانكه قونش مش!.. ثوت، دوكره يا!

مالوا ساكن ووقور بر وضع ايله:

— بن سنك قاريك دكل يا. ديدى وجواب

بكمكه ددن دوام ايتدى:

— بر هيچ ايچين قاريكى دوكمكه آلمشمسك.
سانيورسككه بكمكه عيبنى ياپارسك؟ خاير! بن
سربستم. كندمدن باشقه سته عائد دكل. كيسه دن
پروام يوق. سن ايشه، اوغلندن قورفيورسك.

داها ده بين نه ديلر دو كيوردك!..

وباشنى استخجارله سالالايارق صوصدى. بو
اهاللى وصوتوق سوزلر واسىلى لك حدى سونديرمشدى.

واسىلى اونى شيمدى به قادار كوزل بولامشدى.

حيرت ايتيوردى. حسنه تقديرله باقهرق:

— اشته قارغه كى اوتوب دوريور.

— داهاه سويليه جكم وار. بن اكلندن
كه جكمى فقط سنسز ياشاياميه جقمى سهره زاقه

سويليهرك. اوكونيوردر. آلدانيورسك. بلكه
سه وديكم سن دكلك، فرضا يلكز، يالكز بو
ساحلى سه وورسهم؟ احسانكه بوراده بن تنهائى يى

سه وپورم. بوراده يالكز دكرزله ساهوار، فنا
غلقولر يوق. اما سن بوراده ايمشك، برشى جيقماز،
سانكه براجرق... بورانى سهره زاقك برى اولسه يدى

ينه كليردم. اوغلكك اولسه يدى نه كليردم. لك
ايسى كيسه لك اوللامانى ايدى. هيكردن اوصاندم،
ايكرنم... كون اولورده عقلمدن كچرسه... بوكوزلك

بنده ايكن - البت بر اركاك بولميايرم. هر حالده
سندن داهاه ايسى اولور.

درگاه

مالوا، بر تنبل کدی آغیرانه چکیدی،
واسیلده ایستیمیه ایستیمیه قالدی و قوبله بدوغرو
پوردی.
پک آز آراتی کبریکاری آراسیدن اونک
اوزلاشیدینی کورنجه مالوا، آغیر بر وکدن قورتولان
آدمار کی کیش برنقش آلدی.
آرادن بر ساعت دها کیدی، شیمدی اوچی ده
آتش باشنده اوطورمشار، قونوشه قونوشه جای
ایچوروردی.

*

کونش جوقدن، جانی غروب رنکارله دکزی
ناوین اییدیوردی، یشیدتراق دالغله، شماعلرک
سجری آلتنده، ارغوان و طانی پشه بوزومشدی.
واسیلی بیاض عادی جینی طایسیدن چانی ایچرکن
اوغلنه کوبه داتر سولار سوربور، کندی خاطراتی
آکلاتیوردی. مالوا سوزه قاریشادن اولرک آهسته
سوزلری دیکایوردی.

— نه .. کویلیار ناصل ؟

یا قوف : — آ .. البت «الرتدن کادیکی
قادر باشاپورلر . جوانی ویری .

— بزکویلیار جوق شی استیمیه : بر اوله جک،
جاک استیدیکی زمان اکک، برده بایرام کونلری
بر قدح راق . نهوت ! فقط بوفده بولامبورز .
نهوده کچینک قابل اولسهیدی بن آریلمی دیم ؟
کوبده ، هرکس کی ، کندیک آسریم ، حالوکه
بوراده قولم .

— اما بوکا مقابیل بوراده انسان دها آز
آج قالر ، ایش دها آز مشه نلدر .

— بویه دیم . صرمسته کوره ازیلورمش
کی کیکلرک آغیر بر . هم بوراده انسان باشقه سی
ایچین چالیشیر ، اوراده ایسه کندیسی ایچون ..
یا قوف مشترجانه :

— بوراده انسان دها جوق قازانیر .

اولغلك دلیلارینک دوغرولفی واسیلنك كند .
یسیده قبول اییدیوردی : کوبده حیات بوراده کندن
دها کوچ ، بو محقق ، فقط اولغلك بونك فرقه
وارسی ، خوشنه کیتیوردی . جذبه هیدی :

— بوراده نه قادر قازانیلیدی صایدکی ؟
کوبده ..

مالوا ، شوکارانه :

— انسان قاراکاتی ودار بر شمشیده ایش
کی .. هله قادینلرک حیاتی کوز یاشدن باشقه
برشی دکل ..

واسیلی قاشلری چانهرق :

— قادینلرک حیاتی هر برده عینی ، دیدی ،
ناصل ضا هر برده عینی ایسه ، ناصل کومش ..
مالوا بوسکندن :

— ها .. دیدی ، بونی سوبین سنسك ها !
کوبده استیمیه کده استیمیه سكه وقویایه واراچسك .
قادین قویایه واریدی الی الابد آسیر : ایپ بوکجهك ،

— بنی دهنمك ایچون ها ! سكا لزوملی
ایدی ده .. باقی نتیجه سته !

کوزلری یاری قیایهق مالوا متابله اییدی :
— نه چقار ؟ دارلماکه ... بنی سوده بیک
ایچین دوکدک ! هر حالده حقکدن کلیم .

اوزون اوزادی واسیلی سوزدکدن سوکرا
تیره دی ، سنی آلمانهرق تکرار اییدی :

— او .. خ .. باقی ناصل حقکدن کلیم .
واسیلی بو سوزلری کندیسته خوش کان متابه
چکدی ، ذهنی قاریشیدی ، کفلی کفلی کولومسه هرک
سوردی :

— سوبله ، ناصل ؟

مالوا مشترجانه :

— کورورسك !

جوانی ویری ، فقط دوداقلری تیره دی .
واسیلی باغیرهرق :

— اوخ سی جم ، دیه باغیردی . سوکرا برسودا
قولاری آراستنده قونلیجه صیقدی :

— دوکایدیری سنی دها فضلہ سوپورم ، بکا
دها قینلی سك ، دها فضلہ بنسك .

دکز قوشلری بونلرک اطر افده اوچوشورلردی .
دکز روزکاری ، دالغله لک عکسینی بونلرک
آبقلرینه قادر کتیر یوردی . دالغله لک بوروق بیامین
قهقهه لری مسکن برسوت حالده ایدی .

— هی کیدی حیات هی ! .. واسیلی کندی
براقان تازه قانیجیزی رؤیای بر ادا ایله اوقشادی .

دنیا بویه . مجموع اولان شی طانی کلور .. سن
بیلدزسك اما ، بنم حیاتی دوشموندیکم وقورقدیم
واقعدر . هله کجه لری ، اوپوایدیم زمانلر ..

اوکده دکز ، استنده سنا .. هر طرف سیم سیاه ،
قورقوج ! وین یاب بالکرم . اوزمان او قادر
کوجولور ، او قادر کوجولورم : بکا بویه کلورکه
آلتده دنیا اوپوایدور ، بر یوزنده بدن غیری کیسه
یوق ! اوله لظه لده باری سن بوراده اولسك ،
هیچ اولمازسه ایکی کیشی اولورز .

مالوا ، کوزلری قابلی واسیلنك دیزلرینه یانمش ،
صوبیوردی . کویلینك روزکار وکونش دن یانمش
بر آز خشین فقط لطفکار چهره سی مالوانك اوزرینه

اکیلور ، رنکی قاجش قوجا صافلی اونك کردانی
غیدیقلا یوردی . تازه جکز فیردایوردی ، بالکزه ،

کوکسی منظمآ قایار یوردی . واسیلنك نظرلری گاه
دکزه دایور ، گاه کندیسته بو قادر یاقین اولان

سینه اوزرینه توقف اییدیوردی . مالوا ، بالکزه
باشامه نك نه قادر جان صیقدی ، حیاته عائد مظلم

فکرلره مالی اولان اوقوسر کجه لک نه مؤلم اولدیغی
آکلاتیوردی . سوکرا باغلی وصیجاق لایه بر کی

شاپیردی ایله نلاشیر آغزندن اویدی .

اوراده اوچ ساعت قادر قالدیلر ، وکونش

دکزه آقچه واسیلی صیقینلی برسن ایله :

— جای قایانه م ، دیدی ، نرده ایسه مسافرم

اوبانه جق .

واسیلی غیظ وحدتله ایصاق چالار کی :

— ها .. دیهرک مالوانك بوغازنه یایشیدی .

واسیلی اونی سیلکدرکن او ، کوزلری قان چانغنه
دوغش ، صووق موص مور کیشلش اولدیغی حالده
بیله قورتولنه چسبالا یوردی . بالکزه ایکی آتی ،
بوغازنی صیقان آدمک آلی اوستنه قویدی .

واسیلی غضب کیشلش :

— ایسته بقله ی چقاردک ! بکاده برشی
دیغوزدک ، اوپوایدور ، اوشاپوردرک . سكا کوستره جکم !
دیهرک مالوا یی بره آکور ، آغیر عضلی آلرله
اکسه سته بر ، بزدها اوپوایدور والی آلاستی و سیز
آته ایندیکه سرنلک دوپوایدور ، نهایت :

— ایسته ، بیلان ! دیوب اییدی .

مالوا غیق دیمدن ، ساکن وراکد صرت

اوستی بیقلدی : بائی صابی دارمه داغین ، قپ .
فیرمزی و بونکله برابر کوزلدی . یشیل کوزلری

کبریکاری آلتنده فیریل فیریل دویور ، بارد و کیندار
برشله ایله یانیوردی . لکن واسیلی فرط حدندن

صولوق صولوغه ، حدتی صورت تسکیندن بمنون ،
مالوانك بو نظری سزمیدی ، محقرانه و مظفرانه ،

اوزرینه آکلیدی وقت مالوا خفیفه کولومسه یوردی .
اوکده ، دوداقلری بر آز تیره یوردی ، سوکرا

کوزلری بارلادی ، یاناقارنده چقورلر بلیدی و کولکله
باشلادی . واسیلی ، سانکه شیمدی دایاق بین او

دککش کی مالوانك مسروانه وقونلی قونلی کولسکه
حیرت اییدیوردی . جاکتنك قولندن جکهرک اندیشه

ایله باغیردی :

— نهک وار ؟ شیطان قاری .

مالوا میریلداندی :

— واسیا ، بنی سن دوکدک ها !

— نهوت ، بن ام . یا کیم اوله جق ؟

واسیلی برشی آکلمادن اونی تدقیق اییدیور ، نه باه جفنی
پاییدیوردی . بر دها می دوکسون ؟ لکن حدتی

یکشیدی ، تکرار دیدیشکی هیچ آرزو ایچیوردی .
— ایسته سوده بیک بویه ..

واسیلی اونك فیصله یینی کال حرارته ایشتیدی
ومظلم بر ادا ایله :

— های الله جراسینی ورسون . شیمیدی
راحت سکا یا !

— واسیا ! باقی بنده نه دوشونیوردم ،
شیمیدی « اوغلی کادی یا ، بنی قوغار » دیوردم .

دیدی و محاب ، قونلی بر قهقهه ایله کولدی .
واسیلده غیراختیازی کولومسه هرک :

— بودالا ، دیدی . فقط کندی قیزدیران
موضوعی خاطر لایهق سرت سرت سوبلیدی :

— اوغلی نه قاریشدیوردرک ؟ دوکده سسه
قیاحت سنده . بنی یه قیزدیردک ! ..

مالوا ناز واستنلا ایله اوموزنی سورنهرک :

— سنی دهنمك ایچون ، دیدی ، مخصوص
قیزدیردم . واسیلی قوبله بدوغرو بر نظار فیرلاندقد .

نصوکر کچ قادی قوجانلادی :

استانبولك ونبش سېكوتى

تورك موسيقىسك قىرىنى — بوسوك سېكته

قادر استانبولك آتېق براق بېرىدە تورك اصولى سازطافى واردى. اېى بىر زماندىن بىر نېر دولدېچە اكلنچە بىرلېرىك عددى ده آرئدى. بىر كېچى وغلطەدن صوكره اسكى تېسىم قېشله مېزك كرك مېدان، كرك ده تاراجە كىزارلى قارشىلقى اوراق تېك، باراقە قېرەلرە قايلان ش كورونوپوز. شېمدى سىر كېچىدن شېشلى بې كېچى وقت، تراموا بېلە كېدن بىر تورك بواكلنچە بىرلېرىدە بېضا اېى، بېضا كوتو چانان تېسىملر، پېشەرلر، شىرقىلر اېشىدىيور. شىرتىلېرىك بېك چوغى شاپىقى بىرلر مېشىر كې طوب دولر. تورك موسيقىسك، بېلە بىر زماندە، بىر دن بىرە بوقادر اكلشافنە سېب نەدر؟ اكلامق اېستەك. وقوف صاحې بىر دانېن اوكرەكەكە صوك زمانلرە اكلنچە بىرلېرى روسيەدن مېھاجرت اېدن ارباب ومامەر روس لوقاطە بېلېرى الالمش؛ قازانچىلېرى بىر شېردك خويىنە وصوبە كورە آرئىرمى، بوقدن وار اېچكى بېلن بوآداملر، تورك موسيقىسك مسلمان وخىستىان مېطدە بېك زيادە رواجدە اولدىنى سىز مېشلىر، اكلنچە بىرلېرى تورك سازطافىلر كېتىمېشلىر، بالخاصە ارمنى وىرى روملېرى چىكشلىر؛ روس لوقاطەلرې جايېر جايېر اېشلەمكە باشلايچە، روم مېخانەلرې دە، رقابت بلاسى بوزىدن تىقايدە قوبولمېشلىر. بونىكچون تورك استانبولك مانى قارشىستە بوقادر ساز وارمىش!

استانبولە تورك حىرك موسيقىسېلە مېخلط مەصرلرە بوشوفنى قېدايچى فاندەل كوردك.

فرانسىزچە تورك اىلرې. — بېكى

نسخەلر مەزىن بىرندە «مركور دوفرانس» دە ندىە دائر اولەرق نىشر اولونان بىر تېققدن بىت اېتمەك. بىر كېچە عېنى مېجوعەكە تۈز اېتادىلىدىن بىر كىن نسخەلرندە نامى كاكك «اىتە» سىركەشتەلىك» اسمەندەكى رومانىك تېقەق اولوندىنى كوردك. رومان دىھانېتە اېرمەشلىر؛ يالگىز انتشار اېدن قىسملرندە جىرافايە، شىروادىتە، اسارتە واسىرلرە، ازدواجە وعادتلرە دائر شېمىدى بوقادر آوروپادە قىمەزدە انتشار اېدن اىرلردن دىھا دوغرو كورولمىش ويازلىش

باباسى جىدىللە صوردى:
— نە وار؟ آلايى ايدىيورسك؟
ياقوف صافىتلە:
— نېمى، دېدى، نەيلە؟
— دېدىم.. آلاي اېدەك بىرشى بوقكە..
صوئىدىلر.
دالەلەلر شىرېلرېسى آراسىندە قوللارنى بىرلېرىن ياخۇد مېشق چاغىرەلر كې بىرشى كاپوردى.
مترجمى: ملى غالب
مافىم غوركى

جاذب اولوپوردى. قوملە دوغرو قوشان يورولان بىلەز دالەلر بېلە كوندوزكى قادر شىن وتېر شارېلەموردى.

مالوا:

— نەدن، دېدى، حالا بورادەم. كېتىلم.
واسىلى قىمىلەلەدى، واوغلنە باقىدى. صوكرا مالوا بىر صوردى.

— مېلەك نە؟ بېكە، شېمدى آى دوغار.
— آيەلرۈم وار؟ قورقۇيورم. بورادن كېچەلېن اېلك دېمە كېدېور دېك يا!

ياقوف باباسىنە باقىدى ونظرلرندەكى استىزاي كېزەك اېچون كوزلېرى بومدى، صوكرا مالوا بىر باقىدى، اوده اوكا باقىوردى، جانى صېقىلدى.

واسىلى، خىشود سىز لالە:

— بېك آعلا، دېدى، كېت.

مالوا؛ دوغرو لىدى، مەسەدە آلدى وساحل بويىدن اغىر اغىر يورودى. آياقلىرىنە قادار يورالانان دالەلر اونىكلە وىناشمىق اېستىيور كېدىلر. سەدە آلتون چىچىكار، بېلەزىلر تېرەك تېرەك يانپوردى. مالوا اوزاملاشدىچە آتېق تېرەك بوزى شىققە رىككى عىكس اېتىدىيوردى.

مالوا، كور وپوسكە سىلە:

«سەكېل... چايرىكل»
سى سېنە مەدە صېققىمىچى بون..»

شىرقىسى سويلپوردى.

واسىلى بىلە كىلدى كە مالوا. دورمىش اونى چاغىرە يوردى. جىدىلە توكوردى، دوشوندى.

— نې قېزدىمىق استەيور مەسەقارە!

ياقوف دە:

— واى واى، دېدى، باق شىرق سويلپور.

مالوا آرتق قازا كاكفە برأسىرلەكەكى كورونپوردى.

«بو اېكى بىياش قوش كې مەچىكلر اىزىكە»

سىسى دىكزە يايلىپوردى. ياقوف اېچى چىكەرك بونون وجودىلە اومەيچ سوزلرەك كىلدىكى جەتە دۈندى واسىلىك قالېن وجدى سىسى.

— آكلاشلىيور كە طوبراق بېلە اوبوشاماداك!

دېدى.

ياقوف تەجىب بېلە باقىدى وېلك وضەيتى آلدى:

شىرقىك مەيچ كەلرې دالەلرەك كورلېسىلە بوغولەرق داغىق بىر حالە اونلرە كاپوردى:

«آە بو كېچە..»

«يالگىز ياتامەنچم»

واسىلى قومە دېرەشەرك، كىرلى كىرلى باغىر يوردى:

— كېچە اولدىنى حالە حالا صېجاق.. اوت..

نە صېجاق مەلون مەلكت..!

ياقوف؛ يوزى چوپرەرك تىردە بېلە:

— قوم، دېدى، حرارق مېخافلە ايدىيور.

دوقوياجق، حېوانلرە باقاجق، چوجق دوغوراجق. كىندىنە نە قاپور؟ قوجاسك دايانغى اېلە كەلرې... واسىلى «اولازكە.. داياق..» دېمەلوانك لافنى كىمەك استىدە مە مالوا آلدېرمەدن دوام اېتدى:

— حالېكە بورادە بىن كېمەكە دېك.. بىر دىكز قوشى كې سىرېست، استىدېك بىرە اوچارم.

كىمە بولى كىمە، كېمە بىك دوقوناماز.

واسىلى طاقىلەرق، طاش آتدى:

— يا، دوقونەلر؟

مالوا، خىفەچە:

— كوتى كورور، دېدى وبارلەدان كوزلرې سوندى.

واسىلى آلدېرىش سىز بىر كولوشلە:

«او..و.. سن!.. هم كىتاش، هم ضەيفىك.

كۈيدە قادىن حىيات اېچون لازم بىرەلوقدر. حالېكە بورادە ذوق اېچون..

وبروققەدن سوكرا علاوه اېتدى:

— وكنە اېچون..

بولرەك مەاورلرې بېتېچە ياقوف دالەلېن دالەلېن اېچىنى چىكەرك:

— انسانك، بو دىكز اوجى بوجانې بوق

دېچىك كاپور. دېدى. اوبىدە اوكرەندەكى تېھا كىنىشكە باقىدىلر. دىلەقانى، قوللارنى آچەرق:

— كاشكە، دېە باغىرى، ھېسى طوبراق اولسە.. انسان جىقت سورە بېلسە!

بىر مەفدلەنە:

— ماشامالە.. دېدى وحرارتلى آرزوسىنى سويلەيكنەن دولابى قىزاران اوغلنى، بىر حرىكت اېلە تصدىق اېتدى. اوغلنك سوزلرندە ازاضى مېتېنى اېستەك اوكا طانل كاپوردى. دوشوندى كە بىكە بوخت اونى تىكارار كۈيە جىل اېدەك، كىندىسى مالوا اېلە قالاچق وھشى اسكىسى كې اولەجقدى.

— تەوت، ياقوف، نە اې سويلەك. اشته بىر كۈيى بېلە دوشوغلى. كۈيى طوبراق سايەستە قوتلدر. طوبراقى اولورسە باشار، طوبراقدن آبرلەمى حالى بېتىكدر. طوبراقىز كۈيى كوكسىز آغاچ كېدر. اونىكلە ھىشى يايىلە بېلەر، فقط اوياشاياماز، چورور آرتق كىندىستە او آغاچ كوزللكى قالااز؛ كىنىلەش، بونولمىش در، كۈستىشى قالمەشدر. تەوت، ياقوف، نە دوغرو بىر لاف سويلەك.

دىكز مەشەك رىكلرە بورومىن اولان دالەلرەك موسىقىسى اېلە كۈنىشى قارشىلايور، سېنەستە كۈيە يوردى.

— كۈنىش مائاركن صانپورمە روم اۇر.

واسىلى مالوا بىر خطاباً: «مەيچىمى؟» دېدى.

مالوا، سىكوت اېتدى. ياقوفك ماوى نظرى دىكز اوزاقلىرىدە دولاشپوردى. اوزون زمان اوبىدە بوكونك صوك دىقەلرەك ئولسە باقىدىلر. تېمەك آلتىدە قور سونپوردى. كېچە شېمىدىن سايە كولەكە ياييور. صارى قوم قازار يوردى. دىكز قوشلرې غائب اولمشى. ھىشى ساكن، رۇياوى،